

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Panalungtikan

Bernard Berelson & Gary A. Steiner (dina Wasahua, 2017), nétélakeun yén komunikasi nyaéta proses nepikeun informasi, gagasan, emosi, atawa kamampuh ngaliwatan simbol-simbol saperti kekecapan, gambar-gambar, angka-angka jsté. Dina ngalaksanakeun komunikasi tangtu manusa miboga tujuanna sewang-sewangan. Éta tujuan téh disaluyukeun jeung kontéks pamaké basana, salian ti éta dina proses komunikasi téh kudu ningalikeun ayana ‘timbang balik’ antara panyatur jeung pamiarsa.

Dina élmu pragmatik, Sudaryat (2020) nyebutkeun yén pragmatik ngulik patalina polah basa jeung kontéks tempat lumangsungna, waktu, jeung kaayaan panyaturna, sarta hubungan ma’na kana anéka situasi omongan. Dina élmu pragmatik ogé ngulik kumaha wujud, wanda, jeung fungsi kedaling pragmatik nu bisa ngarojong kana kagiatan komunikasi sangkan teu nimbulkeun salah tapsir antara panyatur jeung pamiarsa.

Sudaryat (2020, kc. 117) nétélakeun yén wujud kedaling pragmatik kalimah didasaran ku fungsi atawa ajén komunikatif kalimah, nyaéta wawaran (*deklaratif*), pananya (*interogatif*), paréntah (*imperatif*), jeung panyeluk (*aklamatif*). Ari ditilik tina wandana, nurutkeun Sudaryat (2020, kc. 161) kedaling omongan nu sipatna pragmatis téh aya genep rupa, nyaéta aspék sosialisasi, aspék sikep intéléktual, aspek émosi, aspék informasi faktual, aspék moral, jeung aspék ngaréngsékeun masalah. Salian ti wujud jeung wandana, tangtuna waé omongan nu sipatna pragmatis téh miboga fungsina sewang-sewangan, Sudaryat (2020) nyebutkeun yén aya opat rupa fungsi kedaling dina pragmatik, nyaéta fungsi kedaling pragmatik komisif, fungsi kedaling pragmatik impositif, fungsi kedaling pragmatik éksprésif, jeung fungsi kedaling pragmatik asértif.

Sudaryat (2020) nyebutkeun yén prosés komunikasi téh bisa maké médium vérbal (lisan jeung tulis) bisa ogé maké médium nonvérbal (isarat, kinésik). Nurutkeun Sudjiman (dina Al-Ma’ruf & Nugrahani, 2017) karya sastra mangrupa

karya lisan atawa tulis nu miboga ciri has saperti kaorisinilan, kaartistikan, kaéndahan dina unggal eusina. Nurutkeun Keraf (dina Adampe, 2015) karya sastra mangrupa wadah seni nu ningalikeun kaéndahan ngaliwatan pamakéan basa anu ngirut, variatif ogé pinuh ku imajinasi. Karya sastra réa pisan wandana, salah sahijina nyaéta novel. Nurutkeun Sudjiman (dina Sonia, 2012), novél mangrupa prosa rekaan panjang nu ningalikeun runtuyan kajadian jeung latar unggal tokoh-tokohna sacara sistematis. Béda jeung carpon, eusi carita dina novél jauh leuwih panjang tibatan carpon nu ngabalukarkeun eusi caritana ogé leuwih kompléks.

Novél *Béntang Pasantrén* mangrupa salasahiji novél Sunda nu medal di taun 2016. Novél *Béntang Pasantrén* ogé kaasup novel nu geus diidinan dipaké pikeun pangajaran di sakola boh tingkat sakola SD/MI, SMP/MTS, jeung SMA/SMK/MA, dumasar kana Surat Keputusan Kepala Dinas Pendidikan Provinsi Jawa Barat Nomor: 819/27496-Set. Disdik, tanggal 31 Desember 2013, (Romli H.M., 2006).

Gurat Badag eusi carita tina novél *Béntang Pasantrén* nyaritakeun ngeunaan kahirupan santri nu hirup kumbuh di jero pasantrén nu diuwuhan ku kisah katresna salasahiji santri nyaéta Aép ka Imas salaku putri ajengan anu jadi rebutan lurah santri jeung santri kahot sejénna. Salian ti nyaritakeun kisah katresna antara Aép jeung Imas, dina ieu novel ogé nyaritakeun kahirupan santri nu béda jeung jaman kiwari nu geus serba modern. Novel *Béntang Pasantrén* loba nyaritakeun kahirupan santri nu basajan, jauh tina kahirupan kota nu serba modern.

Galur carita dina novél *Béntang Pasantrén* lamun dibaca ku nu can kungsi masantrén mah matak nyieun panasaran kumaha rasana hirup di pasantrén nu sagalana diwatésanan. Béda deui lamun dibaca ku nu geus kungsi masantrén, ieu novél téh matak nyieun pikiran balik deui ka mangsa masantrén jaman baheula anu matak nyieun sono ka pamaca. Éta hal téh saluyu jeung pamadegan Hadi Aks salasahiji pangarang di tatar Sunda dina postingan *facebook* pribadina nu nyebutkeun yén novel *Béntang Pasantrén* mangrupa hiji-hijina novel dina sastra Sunda nu anteb ku unak-anik kahirupan di pasantrén. Karya nu nenggang. Tegep pami diaos deui, Lur. Mulangkeun panineungan bari ngaleyapan éndah jeung romantikna dunya pasantrén. (Aks, 2020)

Dina novél *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M. aya sababaraha wacana atawa kalimah nu ningalikeun wujud, wanda jeung aspék-aspék kapragmatisan, contona waé

“Nu sakarola mah geus réa. Puluhan, ratusan rébu. Asupna ogé kudu tésting.ka pasantrén mah asal daék.” Saur Bapa.

(*Béntang Pasantrén*, kc.19)

Tina conto di luhur, ditilik tina wujudna kaasup kana aspék kedaling pragmatik wawaran/déklaratif. Kedaling wawaran atawa déklaratif nyaéta konstruksi kalimah nu miboga fungsi pikeun nepikeun berita atawa informasi ka pamiarsa (Iswara & Sastraparamitha, 2019). Dina conto kalimah di luhur Bapa ngawawarkeun atawa nepikeun informasi ngeunaan fakta bédana sakola formal jeung pasantrén saluyu jeung kaayaan sabudeureunana. Ari ditilik tina wandana, wacana di luhur kaasup kana aspék infomrasi faktual, éta hal téh saluyu jeung Sudaryat (2020, kc. 164) nu nyebutkeun yén aspék informasi faktual nyaéta nepikeun wawaran anu sipatna nyata tur bukti. Conto wacana di luhur ngébréhkeun bédana antara sakola formal jeung pasantrén nu dipatalikeun jeung fakta nu aya di lingkungan sabudeureunana.

Ditilik tina fungsina, conto wacana di luhur kaasup kana aspék kedaling asértif. Nurutkeun Sudaryat (2020, kc. 20) nétélakeun yén asértif nyaéta kalimah anu fungsina pikeun ngedalkeun bebeneran wawaran. Conto kalimah di luhur Bapa ngawawarkeun bebeneran ngeunaan kaayan sakola formal jeung pasantrén .

Salasahiji panalungtikan ngeunaan aspék kedaling pragmatik nya éta “Aspék Kedaling Pragmatik dina Kumpulan Carpon *Kasambet* karya Ahmad Bakri (Lestari, 2019) nu medar ngeunaan wujud, wanda jeung fungsi kedaling pragmatik. Nu ngabédakeun ieu panalungtikan jeung panalungtikan saméméhna nya éta sumber data atawa objék nu digunakeunana. Dina ieu panalungtikan ngagunakeun sumber data novel nu miboga judul “*Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M”.

Pentingna ieu panalaungtikan nyaéta pikeun mikanyaho aspék kedaling pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M. Ku cara mikanyaho aspék kedaling pragmatik nu aya dina ieu novel dipiharep teu nimbulkeun salah tapsir antara maksud panulis dina carita jeung pamaca nalika

maca éta novel, sabab salah tapsir dina basa tulis hususna dina karya sastra bisa mangaruhan kana eusi carita. Nurutkeun Nurdin (2017) salah tapsir disababkeun ayana timpang tindih antara maksud nu nulis jeung pamahaman nu maca kana karya sastra. Salian ti éta, ieu novél ogé can kungsi ditalungtik saméméhna, nu ngabalukarkeun panalungtik panasaran kana ieu novél.

Dumasar pedaran di luhur, panalungtikan anu judulna “Aspék Kedaling Pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* perlu pikeun dilaksanakeun.

1.2 Rumusan Masalah

Dumasar kana kasang tukang di luhur, aya sababaraha masalah nu kaidentifikasi, salasahijina nyaéta kurangna pamahaman nu maca kana eusi karya sastra bisa nimbulkeun salah tapsir antara nu nulis jeung nu maca, antukna ngabalukarkeun kurang efektifna kagiatan komunikasi.

Tina identifikasi masalah nu kapanggih, di handap ieu aya sababaraha rumusan masalah nu jadi cukang lantaran ieu panalungtikan, di antarana dirumuskeun saperti ieu di handap.

- a. Kumaha wujudiah kedaling pragmatik nu nyampak dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.?
- b. Wanda kedaling pragmatik naon waé nu nyampak dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.?
- c. Fungsi kedaling pragmatik naon waé nu nyampak dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.?

1.3 Tujuan Panalungtikan

1.3.1 Tujuan Umum

Tujuan umum tina ieu panalungtikan nyaéta pikeun nganalisis jeung ngadéskripsikeun wujud, wanda, jeung fungsi kedaling pragmatik nu aya dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.

1.3.2 Tujuan Husus

Sacara husus, ieu panalungtikan miboga udagan pikeun ngadéskripsikeun tilu hal, nyaéta:

- a. wujud kedaling pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli

H.M.;

- b. wanda aspék kedaling pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.; jeung
- c. fungsi kedaling pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.

1.4 Mangpaat Panalungtikan

1.4.1 Mangpaat Tioritis

Sacara tioritis, ieu panalungtikan dipiharep aya mangpaatna pikeun ngajembaran élmu pangaweruh pragmatik, hususna ngeunaan aspék kedaling pragmatik jeung dipiharep ieu panalungtikan bisa méré warna anyar dina widang élmu pragmatik.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Sacara praktis, ieu panalungtikan dipiharep méré mangpaat pikeun sababaraha pihak, di antarana.

- a. Pikeun panalungtik, dipiharep ieu panalungtikan bisa méré pangalaman ka panalungtik ngeunaan rupa-rupa conto kedaling pragmatik dina karya sastra hususna novel.
- b. Pikeun nu maca, dipiharep ieu panalungtikan bisa nambahan referensi pikeun panalungtikan satuluyna hususna dina widang kabasaan anu bisa dikomparasikeun jeung panalungtikan nu sawanda séjénna boh nu geus aya boh panalungtikan nu rék dilakukeun.
- c. Pikeun guru, dipiharep ieu panalungtikan bisa dijadikeun bahan pangajaran basa di sakola jeung dipiharep ieu panalungtikan ogé bisa méré pamahaman ngeunaan aspék kedaling pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.
- d. Pikeun siswa, dipiharep ieu panalungtikan bisa méré pamahaman ka siswa ngeunaan aspék kedaling pragmatik sangkan siswa bisa ngalarapkeun wangun tindakan basa nu patali jeung aspék intelektual, sarta bisa maké basa saluyu jeung kontéksna sacara lisan ogé tulisan.

1.5 Raraga Tulisan

Raraga tulisan dina nyusun ieu skripsi dibagi jadi lima bab, nyaéta diwincik saperti ieu di handap.

Bab I Bubuka, eusina ngawengku kasang tukang panalungtikan, rumusan masalah, tujuan panalungtikan (tujuan umum jeung tujuan husus), mangpaat panalungtikan (mangpaat tioritis jeung mangpaat praktis), jeung raraga tulisan.

Bab II Ulikan Tiori Kedaling Pragmatik, Panalungtikan Saméméhna, jeung Raraga Mikir, eusina ngawengku tatapakan tiori anu medar ngeunaan tiori nu patali jeung aspék kedaling pragmatik, wujud kedaling pragmatik, wanda kedaling pragmatik, fungsi kedaling pragmatik, panalungtikan saméméhna, jeung raraga mikir.

Bab III Méthode Panalungtikan, eusina ngeunaan desain panalungtikan, sumber data, téknik ngumpulkeun data, instrumén ngumpulkeun data, jeung analisis ngolah data.

Bab IV Hasil Panalungtikan jeung Pedaran, eusina ngadéskripsikeun data jeung hasil tina panalungtikan ngeunaan analisis wujud, wanda, jeung fungsi aspék kedaling pragmatik dina novel *Béntang Pasantrén* karya Usép Romli H.M.

Bab V Kacindekan, Implikasi, jeung Rékoméndasi, eusina mangrupa kacindekan, implikasi, jeung rekomendasi tina hasil panalungtikan nu geus dilakukeun.